

Binnenwerk Nevermind met vanaf links Cobain, Grohl en Novoselic

American Songbook

Smells like Teen Spirit

In *American Songbook* nemen we evergreens, muzikale iconen en songs, die een tijdgeest belichamen onder de loep. “Dit gaan we niet draaien! Het is onverstaanbaar. Wat zingt die man?” Wie naar de raspende stem van Kurt Cobain luistert, kan de diskjockey die dit zei geen ongelijk geven. Wat zingt die man? Het bleek niets uit te maken. Onverstaanbaar of niet, *Smells like Teen Spirit* werd het lied van een generatie en Cobain haar stem. Tot 5 april 1994. De dag waarop de zanger van Nirvana zichzelf met een kogel het zwijgen oplegde.

TEKST → ROBERT DE KONING (JOURNEYLISM.NL)
FOTOGRAFIE → ELLEN LINNENKAMP (JOURNEYLISM.NL)

Green Day, The Offspring, The White Stripes; allemaal zijn ze schatplichtig aan Nirvana, een bandje uit Aberdeen, Washington. In dit kuststadje van zestienduizend inwoners richten bassist Krist Novoselic (1965), zanger/gitarist Kurt Cobain (1967) en drummer Aaron Burckhard (1963) in december 1987 Nirvana op. Nog voordat Kurt Cobain op 30 oktober 1988 zijn eerste gitaar stukslaat, wordt Burckhard vanwege zijn gewelddadige karakter vervangen als bandlid. Uiteindelijk wordt zijn plaats ingenomen door Dave Grohl (1969), tegenwoordig naast ex-Nirvanadrummer bekend als voorman van Foo Fighters. De band verhuist begin jaren negentig naar Seattle, de geboortestad van Johnny Allen (a.k.a. Jimi) Hendrix, Starbucks en Amazon. Hier maakt de band al snel furore op roemruchte podia als het Off Ramp Café en Crocodile. Belltown was de wijk waar behalve zeelieden, talloze jonge rockers over straat schuimden. Anno 2016 is de geboorteplek van de grunge

'gegentrificeerd'. Zelfs de legendarische Frontier Room, waar muzikanten in de jaren negentig de ene na de andere *highball* voor anderhalve dollar naar binnen joegen, ging ten onder. Je kunt er nu barbecueën.

Generatie X

Terug naar de jaren negentig. Met de Berlijnse Muur in stukken ziet de wereld er opeens heel anders uit. De Golfoorlog moet nog worden uitgevochten, maar daarna verdwijnt de kilte van de Koude Oorlog uit de lucht. Er heerst optimisme. Het trauma van Vietnam is in het zand van Koeweit begraven. Een generatie groeit op in welvaart, met uitzicht op een vreedzame toekomst. Vreemd genoeg heeft dit een verlamme uitwerking. Generatie X zwijmelt in lethargie en zoekt naar een uitlaatklep. Zoals zo vaak wordt deze ook nu gevonden in de muziek. Zorgen worden op het rauwe ritme van de grunge weggeheadband.

Deodorant

'Grunge: *A style of rock music characterized by a raucous guitar sound and lazy vocal delivery*'. *Raucous guitar sound* en een *lazy vocal delivery*, dit was Nirvana pur sang. En dat kwam allemaal samen op het album *Nevermind* met daarop *Smells like Teen Spirit*. De inspiratie voor de single kwam volgens Cobain van de Pixies. "Ik wilde het ultieme nummer schrijven. Het kwam er op neer dat ik de Pixies 'ripte'. Toen ik ze voor het eerst hoorde, ging ik er zo in op dat ik dacht: 'ik had in deze band moeten zitten.' We hebben hun gevoel voor dynamiek gebruikt, rustig en zacht en dan luid en stevig." De inspiratie voor de titel kwam uit een andere hoek. Op een muur in Cobains huis stond op een dag *'Kurt smells like Teen Spirit'*. De tekst was eropgespoten door de zangeres van Bikini Kill, Kathleen Hanna.

Albumhoes van Nevermind, de doorbraakplaat van Nirvana

Belltown is tegenwoordig meer yuppie dan grungy

Terwijl Cobain dacht dat Hanna iets diepzinnigs bedoelde, kwam ze tot haar daad door de geur die aan Cobain kleefde: de geur van zijn toenmalige vriendin Tobi Vail. De geur van deodorant: Teen Spirit. Een onverstaanbare tekst, deo en een Pixies rip-off; het geluid van een generatie was geboren. *Smells like Teen Spirit* bracht de band wereldroem. Maar het succes waar iedere artiest van droomt, werd Kurt Cobains nachtmerrie.

Zelfmoord

Op 8 april 1994 werd het levenloze lichaam van de zanger van Nirvana gevonden op 171 Lake Washington Boulevard East in Seattle, zijn huis. Naast een vuurwapen vond de politie ook een briefje. Het was gericht aan Boddah, de denkbeeldige vriend uit de zangers jeugd. Cobain had zijn pijn in inkt verwoord en met bloed verdreven. Zijn continue gevoel tekort te

'It's better to burn out than to fade away'

schieten, het onvermogen te genieten, het niet terug kunnen geven van de liefde van de fans. *"The worst crime I can think of would be to rip people off by faking it and pretending as if I'm having 100% fun"*, schreef hij, gevolgd door *"Why don't you just enjoy it? I don't know!"* *"It's better to burn out than to fade away"*, was een van de laatste zinnen die Kurt Cobain ooit schreef. Het werd het nieuwe mantra van een generatie die alleen achterbleef.

Achterkant Nevermind met vanaf links Novoselic, Cobain en Grohl

